

Helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä, (Viidenkymmenennen päivän juhla)

Aamupalveluksen evankeliumi

(Joh. 20: 19 – 23)

”Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla koolla lukittujen ovien takana, sillä he pelkäsivät juutalaisia. Yhtäkkiä Jeesus seiso i heidän keskellään ja sanoi: ”Rauha teille!” Tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Ilo valtasi opetuslapset, kun he näkivät Herran. Jeesus sanoi uudelleen: Rauha teille! Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät.” Sanottuaan tämän hän puhalsi heitä kohti ja sanoi: ”Ottakaa Pyhä Henki. Jolle te annatte synnit anteeksi, hänelle ne ovat anteeksi annetut. Jolta te kiellätte anteeksiannon, hän ei saa syntejään anteeksi.”

Ensiksi kannattaa huomata, että vaikka tämä on yhdeksännen ylösnousemusevankeliumin alku, niin tämä ei kata koko tuota yhdeksättä ylösnousemusevankeliumia.

Ennen tätä tekstiä Johannes kertoo, että Magdalan Maria oli käynyt haudalla ja kertonut Pietarille ja Jeesuksen rakkaimmalle opetuslapselle tyhjistä haudasta. Nämä opetuslapset kävivät haudalla ja totesivat haudan tyhjäksi. He eivät ymmärtäneet tapahtunutta. Sitten Magdalan Maria oli kertonut opetuslapsille nähneensä Herran. Johannes ei kerro, miten opetuslapset suhtautuivat tähän viestiin.

Tapahtumapaikka on Jerusalem. Johanneksen evankeliumin kertomus pohjautuu siihen traditioon, millä on kirjoitettu Luukkaan evankeliumi (24: 36 – 43, 47 – 48) . Kertomuksen johdantoon hän on lisännyt, että opetuslapset ”pelkäsivät juutalaisia” ja olivat ”lukittujen ovien takana”. Jeesuksen yhtäkkinen ilmestyminen ja rauhan toivotus on myös Luukkaalla. Rauhan toivottaminen kuului perinteiseen juutalaiseen tervehtimiseen (vrt. Tob. 12: 17). ”Rauha” on myös asia, josta Jeesus oli etukäteen kertonut, nyt tämä rauha on Jeesukselta, maailma ei sellaista voi antaa (Joh. 14: 27).

”Hän näytti heille kätensä ja kylkensä” on myös Luukkaalla, tosin Luukas ei mainitse kylkeä vaan jalat. Nämä ovat ne kohdat, joihin oli jäänyt merkkejä ristiinnaulitsemisesta. Johanneksella se myös vastaa tämän evankeliumissa olleeseen kysymykseen: ”Ovat vieneet Herran pois haudasta, emmekä me tiedä, minne hänet on pantu” (20: 2). Ei Jeesusta ole minnekään pantu, vaan Hän on noussut kuolleista. ”Ilo valtasi opetuslapset” kertoo Jeesuksen ennustaman uudistetun ilon toteutumisesta (Joh. 16: 16 – 24).

Jeesus antaa opetuslapsilleen valtuutuksen, heidät lähetetään maailmaan edustamaan Jeesusta. ”Ottakaa Pyhä Henki” toteutuu Johanneksen kertomassa muodossa toisella tavoin kuin Luukkaalla. Luukkaan mukaan (Ap.t. 2: 1 - 4)) Pyhä Henki vuodatettiin helluntaina ja sitä seurasi kielillä puhuminen. Johanneksen evankeliumissa Pyhä Henki liittyy syntien anteeksiantamiseen. Johannes on käyttänyt tässä kohden jotain omaa lähdeään, sillä tässä muodossa Pyhää Henkeä ei mainita evankeliumissa. ”Hän puhalsi heitä kohti” muistuttaa ihmisen luomisessa tapahtunutta puhaltamista (vrt. 1. Moos. 2: 7). Varhaisessa Kirkossa ajateltiin, että Johanneksen kuvaama Pyhän Hengen vuodatus liittyi nimenomaan syntien anteeksiantoon ja helluntaina tapahtunut Pyhän Hengen vuodatus on koko Pyhän Hengen vuodatus opetuslapsille.

Syntien anteeksiantamisesta Jeesus oli puhunut jo aikaisemmin (vrt. Matt. 16: 19; 18: 18).

Kirkko näkee tässä tapahtumassa pyhittämisen, vihkimisen. Kristuksen oma pappeus välitetään apostoleille. Heidän kauttaan se välitetään piispoille ja muulle papistolle. Näin toteutuu apostolinen seuraanto (suksessio) Kirkossa.

Päivän epistola

(Ap.t. 2: 1 – 11)

”Niinä päivinä kun sitten koitti helluntaipäivä, he olivat kaikki (apostolit) yhdessä koolla. Yhtäkkiä kuului taivaalta kohahdus, kuin olisi käynyt raju tuulenpuuska, ja se täytti koko sen talon, jossa he olivat. He näkivät tulenlieskoja, kuin kieliä, jotka jakoutuivat ja laskeutuivat itse kunkin päälle. He tulivat täyteen Pyhää Henkeä ja alkoivat puhua eri kielillä sitä mitä Henki antoi heille puhuttavaksi. Jerusalemissa asui hurskaita juutalaisia, joita oli tullut sinne kaikkien kansojen keskuudesta, mitä taivaan alla on. Kun tämä ääni kuului, paikalle kerääntyi paljon väkeä, ja hämmästys valtasi kaikki, sillä jokainen kuuli puhuttavan omaa kieltään. He kysyivät ihmeissään: ”Eivätkö nuo, jotka puhuvat, ole kaikki galilealaisia? Kuinka me sitten kuulemme kukin oman synnyinmaamme kieltä? Meitä on täällä partilaisia, meedialaisia ja elamilaisia, meitä on Mesopotamiasta, Juudeasta, ja Kappadokiasta, Pontoksesta ja Aasian maakunnasta, Frygiasta, Pamfyliasta, Egyptistä ja Libyasta Kyrenen seudulta, meitä on tullut Roomasta, toiset meistä ovat syntyperäisiä juutalaisia, toiset uskoomme kääntyneitä, meitä on kreetalaisia ja arabialaisia – ja me kaikki kuulemme heidän julistavan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja.”

”Kun sitten koitti helluntaipäivä” sisältää ajatuksen helluntaipäivän odottamisesta. Kyseessä ei ole jonkin ajanjakson, esimerkiksi juhlauden, loppumisesta, vaan jostain suuremmasta, odotetusta

asiasta. Nyt odottaminen on loppu. Luukas kuvaa tässä isoa muutosta, jossa on läsnä koko Israel. Tästä kertoo eripuolilta maailmaa kokoontuneiden juutalaisten mainitseminen. Muutos liittyy pelastukseen. Nyt on hetki, jolloin todellinen Israel eroaa epäuskoisesta juutalaisuudesta ja Kirkko syntyy.

Helluntai on suomalainen sana, joka on tullut ruotsin kielestä. Tarkka käännös ruotsin kielestä on ”pyhäpäivä”. Juutalaisille kyseinen juhla on sekä lain (Tooran) antamisen juhla että sadonkorjuun juhla (3. Moos 23: 16). Se oli yksi niistä juhlista, jolloin juutalaiset eri puolilta maailmaa tulivat Jerusalemin temppeliin. Tämä selittää sen, miksi Jerusalemissa tuolloin oli paljon eri paikoista tulleita juutalaisia.

Kreikkalainen teksti käyttää tässä sanaa, joka suomennetaan ”viideskymmenes päivä”. Se kertoo juhlan ajankohdan pääsiäisestä laskien.

”He olivat kaikki yhdessä koolla.” Jakeessa 2 mainitaan, että he olivat talossa. Teksti ei mainitse läsnäolijoita nimeltä eikä heidän lukumääräänsä. Voidaan olettaa, että heitä olisi ollut satakaksikymmentä henkeä (Ap.t. 1: 15).

Tapahtumasta kerrotaan kahdella rinnakkaisella kuvauksella. Taivaalta kuului kohahdus ja talon täytti ikään kuin raju tuulenpuuska on ensimmäinen kuvaus. Toinen kertoo tulenlieskoista, jotka laskeutuivat kunkin päälle. Pyhän Hengen ilmestymisen kuvaus muistuttaa sitä ihmisten kokoontumista, jonka profeetta Jesaja kuvaa kirjassaan (66: 15 – 20). Myrskytuuli ja tulenlieskat kuvaavat Hengen taivaallista alkuperää ja tulenlieskojen jakaantuminen sen Hengen päämääränä olevan kaikki seurakunnan jäsenet. Vanhassa testamentissa on myös kuvaus Jumalan ilmestymisestä Siinain vuorella, joka myös vastaa tätä Apostolien tekojen kuvausta (2. Moos. 19: 16). Jotkut tutkijat viittaavat myös luomiskertomukseen, jossa ”Jumalan henki liikkui vetten yllä (vrt. 1. Moos. 1: 2).

Tuuli ja tuli yhdistyvät Raamatussa Jumalan ilmestymisiin (vrt. 2. Moos.19: 6 – 19; 1. Kun. 19: 11 – 12; Jes. 6: 6). Erityisen hyvin nämä sanat sopivat Pyhään Henkeen. Sana tuuli yhdistyy sekä heprean että kreikan kielissä henkeen. Tuli yhdistää Hengen tuomitsemiseen (Luuk. 3: 16 – 17). Teksti kertoo tulenlieskoista, jotka ovat ”kuin kieliä”, tämä voi yhdistyä siihen, että tämän jumalallisen voiman ilmestymisen seurakuksena on voimakas puhe.

Tätä tapahtumaa kuvatessaan Luukas käyttää sanaa ”kuin” kaksikin kertaa. Nyt kuvaillaan tapahtumaa, jota ei voi tarkasti kuvata. ”He tulivat täyteen Pyhää Henkeä” on jo tarkkaa kuvausta.

Apostoli Paavali kuvaa 1. Korinttilaiskirjeen luvuissa 12 -14 näitä Pyhän Hengen tuomia lahjoja. Ihmiset ovat Hengen täyttäminä karismaattisia, Pyhän Hengen innoittamia. Luukkaan Apostolien teoissa Henki nähdään lähetystyön innoittajana ja tekijänä, joka avaa Kirkon ovet pakanoilta. Pyhä Henki yhdistää Jeesuksen ja apostolien toiminnan. Se ei siis ole jokin erillinen asia, joka tulee Jeesuksen taivaaseen ottamisen jälkeen. Luukas kuvaa Pyhää Henkeä ja Jeesuksen henkeä samaksi asiaksi (Ap.t. 16: 6 – 7). Edelleen hän kuvaa, kuinka Jeesus ”on ottanut vastaan Isän lupaaman Pyhän Hengen lahjan ja vuodattanut sen, niin kuin te voitte nähdä ja kuulla (Ap.t. 2: 33). Helluntain traditio voi nousta siitä uskosta, että kielillä puhumisen ihme avaa taivaallisen Herran saarnan hänen todistajiensa kautta. Tästä tapahtumasta ennusti Johannes Kastaja: ”Hän kastaa teidät Hengellä ja tulella” (Luuk. 3: 16, myös Matt.3: 11; Mark. 1: 8; Joh. 1: 33).

Tästä tapahtumasta ja sen vaikutuksesta ennusti myös profeetta Joel: ”Tämän jälkeen on tapahtuva, että minä vuodatan henkeni kaikkiin ihmisiin. Ja niin teidän poikanne ja tyttärenne profetoivat, nuorukaisenne näkevät näkyjä, vanhuksenne ennusunia” (Joel 3: 1). Nyt Babylonin tornin (1. Moos. 11: 1 – 9) tapahtuma muuttuu päinvastaiseksi. Ylpeys sai Babylonin asukkaat rakentamaan taivaaseen asti ulottuvaa tornia. Jumala sekoitti kielet, jotta heidän aikomuksensa ei toteutunut. Helluntain tapahtumassa kielten sekoittumisen tapahtuma kumotaan ja ihmiset suuntautuvat (nöyrästi) kohti Jumalaa.

Alun perin talossa tapahtuneesta ”yksityisestä” kokemuksesta tuli nopeasti julkinen. Kansaa kokoontui äänen takia paljon. ”Alkoivat puhua eri kielillä” voi tarkoittaa eri asioita. Hurmostilassa oleva henkilö voi puhua kielillä sillä tavoin, että hän itsekään ei ymmärrä, mitä hän puhuu. Tästä asiasta ei ole tässä kyse. ”Kuinka me sitten kuulemme kukin oman synnyinmaamme kieltä?” osoittaa, että kyse oli tunnistettavasta kielestä. Sama asia tapahtui sadanpäämies Corneliuksen kodissa (Ap.t. 10: 45 – 46).

Mutta Corneliuksen kodissa mainitaan myös ”he ylistivät Jumalan suuruutta. Myös Efesoksessa, Paavalin vuodatettua kasteen jälkeen Pyhän Hengen kastettuihin, nämä ”puhuivat kielillä ja profetoivat”. Nämä kohdat tuovat kolmannen mahdollisuuden: olisiko ”kielillä puhuminen” sittenkin voimakasta profetoimista? Taustalla on muistettava, että apostoli Paavali oli jo ennen Apostolien tekojen kirjan kirjoittamista voimakkaasti kritikoinut kielillä puhumista (1. Kor. 14: 12 – 19). Luukas voikin tarkoittaa sitä, että kielillä puhuminen kuvaa tilannetta, jossa julistus rikkoo kielten erottavan vaikutuksen ja opetus tulee ymmärretyksi ”vieraalla kielellä”.

”Juutalaisia... kaikkien kansojen keskuudesta” kuvaa historiallista tilannetta. Juutalaiset olivat

joutuneet hajaannukseen ensimmäisen kerran jo kahdeksannella vuosisadalla ennen ajanlaskumme alkua. Osa oli palannut isiensä maahan ja myös Jerusalemiin. Lisäksi helluntain takia monet tekivät pyhiinvaelluksen Jerusalemiin. Läsä olivat edustettuina ”koko Israelin kansa”, ei vain syntyperäiset juutalaiset, vaan myös siihen kääntyneet (2: 11).

Äänen houkuttelemana paikalle tulleet valtasi hämmästy, sillä ”jokainen kuuli puhuttavan omaa kieltä”. Missä ihme tapahtui, puhujissa vai kuulijoissa? Tästä tutkijoilla on kaksi erilaista käsitystä. Luukas kuvaa hämmästyksen ilmiötä samalla tavoin evankeliumissaan, kun Jeesus teki jonkin tunnusteen (Luuk. 4: 36, 5: 26). Kuulijat tunnistavat puhujat galilealaisiksi.

Emme tiedä, mistä Luukas on saanut listan paikoista, mistä kuulijat ovat lähtöisin. Juudean mainitseminen listan tuossa kohdassa on nähtävästi Luukkaan lisäys alkuperäiseen listaan, samoin maininta ”uskoomme kääntyneistä”. Luettelon viimeiset kansallisuudet, ”kreetalaisia ja arabialaisia”, voidaan ymmärtää ”kaikkein läntisimpinä ja itäisimpinä” tai ilmauksena ”saarelta ja mantereelta”.

Päivän evankeliumi

(Joh. 7: 37 – 52, 8: 12)

”Juhlan suurena päätöspäivänä Jeesus nousi puhumaan ja huusi kovalla äänellä: ”Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon! Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat, niin kuin kirjoituksissa sanotaan.” Tällä Jeesus tarkoitti Henkeä, jonka häneen uskovat tulisivat saamaan. Vielä ei Henki ollut tullut, koska Jeesusta ei vielä ollut kirkastettu. Jeesuksen sanat kuultuaan jotkut väkijoukosta sanoivat: ”Tämän täytyy olla se profeetta.” Toiset sanoivat: ”Hän on Messias.” Mutta toiset epäilivät: ”Ei kai Messias Galileasta tule! Kirjoituksissahan sanotaan, että Messias on Daavidin jälkeläinen ja tulee Betlehemistä, Daavidin kotikaupungista.” Näin ihmiset alkoivat kiistellä hänestä. Muutamat halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi. Jeesusta pidättämään lähetetyt miehet palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä kysyivät: ”Miksi ette tuoneet häntä?” Miehet vastasivat: ”Yksikään ihminen ei ikinä ole puhunut sillä tavoin kuin hän.” Silloin fariseukset sanoivat: ”Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen? Tai yksikään fariseus? Tuo rahvas ei tiedä laista mitään – kirottuja kaikki!” Silloin Nikodemos, joka itse oli fariseus ja oli aiemmin käynyt tapaamassa Jeesusta, sanoi: ”Eihän meidän lakimme mukaan ketään voi tuomita, ennen kuin on kuultu häntä ja otettu selville, mitä hän on tehnyt.” Mutta toiset sanoivat hänelle: ”Taidat olla itsekkin Galileasta. Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeettaa.” Jeesus puhui taas kansalle ja sanoi: ”Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän

valo.”

Kyseessä on Lehtimajanjuhla. Juhlan tausta muodostuu kahdesta osasta. Ensinnäkin se on sadonkorjuun juhla. Menneinä aikoina ihmiset sadon korjaamisen aikana asuivat pienissä lehtimajoissa peltonsa vieressä. Toisaalta juhlassa muistellaan sitä, kuinka Jumala johdatti kansansa Egyptin orjuudesta Luvattuun maahan. Matkan aikana israelilaiset asuivat lehtimajoissa.

Juhlan pituus on ongelmallinen. Sitä määrittelee Mooseksen kirja (3. Moos. 23: 35 – 36). Tämän tekstin mukaan juhla olisi kahdeksan päivän pituinen. Hieman myöhemmin tekstin voisi ymmärtää sillä tavoin, että juhla on pituudeltaan seitsemän päivää. Juutalaiset ovat viettäneet sitä eri tavoin, Israelissa sen pituus on seitsemän päivää, muualla kahdeksan päivää.

Temppelipalveluksiin kuului, kuinka juhlan seitsemäntenä (viimeisenä, kahdeksantena?) päivänä papit ottivat vettä Siloanin altaasta ja kiersivät alttarin seitsemän kertaa. Sen jälkeen he kaatoivat veden hopeisen suppilon kautta maahan. Joidenkin lähteiden mukaan tämä toimitus olisi tehty juhlan jokaisena päivänä, mutta viimeisenä päivänä juhlallisemmin. Kansa seuratessaan toimitusta resitoi Jesajan kirjaa: ”Te saatte riemuiten ammentaa vettä pelastuksen lähteestä” (Jes. 12: 3). Toimituksessa muistellaan, kuinka Jumala antoi vettä israelilaisille erämaassa (2. Moos. 17: 1 – 7).

”Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon! Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat, niin kuin kirjoituksissa sanotaan.” Tämä kohta sisältää kolme ongelmaa. Ensinnäkin, viittaako ”uskoo minuun” edeltävään vai seuraavaan lauseeseen? Mihin kirjoitukseen Johannes viittaa? Kumpuavatko elävän veden virrat Jeesuksesta vai uskovasta? Luettaessa tätä tekstiä on muistettava, että ongelma liittyy alkuperäiseen kreikkalaiseen tekstiin, suomennos on jo tulkintaa.

Sekä kutsu janoiselle tulla Jeesuksen luo että ”hänen sisimmästään kumpuavat” viittaavat siihen, että kummassakin tapauksessa Jeesus on lähde. Samaan tulkintaan viittaavat myös Jeesuksen puhe samarialaiselle naiselle (4: 14) ja kansalle elämän leivästä (6: 35). Huomaa myös, että ”veden virrat” on monikkomuodossa.

Teksti voidaan ymmärtää myös niin, että yhdistetään ”uskoo minuun” ja ”niin kuin kirjoituksissa sanotaan”. Siis ”uskoo minuun niin kuin kirjoituksissa sanotaan. Tällöin uskon tulee perustua kirjoituksiin, ei ihmisen omiin ajatuksiin. Suurempi osa maailman raamatun käännöksistä näyttää noudattavan tätä tulkintaa. Omiin ajatuksiin uskomisen voi johtaa harhaoppiin.

Mihin Vanhan testamentin tekstiin Johannes viittasi? Se voisi viitata israelilaisten erämaassa saamaan mannaan ja veteen erämaassa, silloin teksti voisi olla psalmeista (Ps. 105: 40 – 41, 78: 15 – 16). Mutta se voi viitata ennustuksiin, joiden mukaan viimeisinä päivinä Temppevivuorelta virtaavat vedet kaikkialle maailmaan (Hes. 47: 1 – 11, Sak. 14: 8). Yksi mahdollisuus tekstin taustalle on profeetta Jesajan teksti: ”Minä annan vesien virrata janoavalle, purojen kuivaan maahan. Minä vuodatan henkeni lapsiisi ja siunaukseni vesoillesi” (Jes. 44: 3).

Jeesuksen sanojen jälkeen seuraa evankelista Johanneksen oma kommentti tähän kohtaan: ”Tällä Jeesus tarkoitti Henkeä, jonka uskovat tulisivat saamaan. Vielä ei Henki ollut tullut, koska Jeesusta ei vielä ollut kirkastettu.” Tämä kohta voi aiheuttaa vastakysymyksen: entä Hengen toiminta Vanhan testamentin aikaan, erityisesti profeetoissa. Kirkon opettajien mukaan Jumalan Henki todella vaikutti profeettojen toiminnassa. Jeesuksen aikana tilanne oli toinen, näyttää siltä, että Hengen toiminta oli pysähdyksissä. Apostolien toiminta Jeesuksen aikana näyttää perustuneen Jeesukseen ja Hänen nimeensä. Jeesuksen kirkastumisella Johannes tarkoittaa Kristuksen kuolemaa ristillä. Sen jälkeen Pyhä Henki vaikuttaa Kirkossa.

Vielä huomio kohtaan: ”niin kuin kirjoituksissa sanotaan”. Monet uskoivat Jeesukseen Hänen suorittamiensa voimatekojen kautta. Tällainen usko ei kuitenkaan ole pysyvää ja suurin osa maailman ihmisistä ei koskaan näe Jeesuksen voimatekoja. Todellisen uskon on perustuttava kirjoituksiin. Silloin ihminen, joka kuulee tai lukee, voi vastaanottaa uskon lahjan. Tähänhän meidänkin uskomme perustuu.

Väkijoukossa alkoi keskustelu, kuka Jeesus on. Jotkut pitivät, että Jeesus on ”se profeetta”, josta kerrottiin Mooseksen kirjoissa (5. Moos. 18: 15 – 19). Toiset pitivät Jeesusta Messiaana. Osa kiisti Jeesuksen Messiaana, sillä kirjoitusten mukaan Messiaan pitää tulla Betlehemistä (Miika 5: 1 - 2). Emme tiedä, tiedettiinkö tuona aikana, missä Jeesus Nasaretilainen oli syntynyt. Galilean mainitseminen on Jeesuksen vähättelyä, aluehan oli puolipakanallinen. Selkeä väärennös on myös se, että Jeesusta ei pidetty Daavidin sukuun kuuluvana. Väkijoukon mielipide jakaantui. Esiintyi vihamielisyyttä, joka ei kuitenkaan toteutunut todellisina tekoina.

Jeesusta ei pidätetty, vaikka sitä varten oli lähetetty miehiä. Nämä eivät kyenneet tehtävänsä Jeesuksen puheen vaikutuksesta. Tämän nämä miehet avoimesti kertoivat fariseuksille ja ylipapeille. Fariseukset syyttivät Jeesusta eksyttäjäksi. Silloin Nikodemos osoittaa sanoillaan, että juutalaiset johtomiehet toimivat vastoin lakia tuomitsemalla Jeesuksen ennen asian tutkimista ja epäillyn

kuulemista. Hänelle sanottiin: ”Taidat itsekin olla Galileasta”, näistä sanoista paljastuu juutalaisten johtomiesten halveksiva asenne galilealaisia kohtaan.

Tekstimme näyttää hyppäävän luvun 8 jakeet 1 – 11 yli. Historiallisesti siitä ei ole kyse. Jakeet 1 – 11 ovat itsenäinen kertomus aviorikoksesta tavatusta naisesta. Varhaisena aikana, jolloin syntyi kirkkomme käyttämä lukujärjestys epistola- ja evankeliumiteksteihin, ei ollut painettuja raamattuja, vaan kirjoituksia, joissa ei ollut merkintöjä luvuista ja jakeista. Idän kirkon opettajilta ei löydy kommentaareja aviorikoksesta tavatusta naisesta. Läntisillä opettajilla on kommentaareja tähän kertomukseen. Idän kirkon käsikirjoituksissa tämä kertomus on, mutta eri paikoissa (monikko!) evankeliumeja. Se vakiintui tähän kohtaan myöhemmin, sen jälkeen, kun kirjapainotaito otettiin käyttöön.

Viimeinen jae on siis seuraavasta luvusta, jae kaksitoista. Jeesus puhui kansalle: ”Minä olen maailman valo.” Tapahtumapaikka on Jerusalemin temppeli. Lehtimajanjuhlan ensimmäisenä yönä sytytettiin naisten pihalle neljä suurta kultaista lamppua. Tämä on voinut innoittaa Jeesuksen puhumaan siitä, että Hän on maailman valo. Toisaalta profeetta Jesaja oli myös puhunut tästä: ”Sinut minä asetan toteuttamaan sen liiton, jonka olen tehnyt tämän kansan kanssa kaikkien kansojen valoksi.” (Jes.42: 6, myös 49: 6, Johanneksen ilmestys 21: 22 – 24) Johannes kirjoitti jo evankeliuminsa alussa siitä, että Jeesus on maailman valo (1: 4 – 5, 9). Hänessä tulee täydelliseksi tämän juhlan sanoma.

Hieman myöhemmin Johanneksen evankeliumi kertoo, kuinka Jeesus avasi sokeana syntyneen silmät (Joh. 9: 1 - 38). Tässä yhteydessä Jeesus toistaa juhlan aikana sanomansa: ”Niin kauan kuin minä maailmassa olen, olen minä maailman valkeus” (Joh. 9: 5). Parantamalla sokeana syntyneen, antamalla hänelle valon, Jeesus osoittaa olevansa maailman valo.